

פרשת ויגש

שאל

אביר ויגד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:23

יציאת השבת: 17:26

ד' טבת תשע"ב

גיליון מס' 48

שאלות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

שום דבר אחר לא יעבוד

הפרשה מספרת כיצד מתכוננים יעקב, בניו ונכדיו לרדת יחד מצרימה. הפסוק אומר שיעקב שלח את בנו יהודה לפניו, כדי לערוך הכנות לקראת הגעתם: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה". "להורות" - מילה בעלת שורש משותף למילה 'תורה'. הכוונה, יהודה הקדים את כולם בדרכו למצרים כדי להעמיד ישיבה, להקים בית מדרש ללימוד התורה. כאן אנחנו מגלים את קדימותה העליונה של התורה. יהדות בלי תורה היא כמו גוף בלי נשמה, חסרה את עורק החיים הבסיסי ביותר. המשנה אומרת: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם". זאת, מפני שמטרת לימוד התורה היא לבנות בני אדם אכפתיים וחושבים, שמכבדים כל אדם, מעצם היותו נברא בצלם אלוקים. לכן חכמי התורה הם דמויות מופת לשלום, שהשפעתם מקרינה החוצה, ומשפיעה על העולם כולו. היו זמנים שבהם זילזל הרוב המכריע של יהודי העולם בערך לימוד התורה; אבל כיום כיוון הזרם משתנה לחלוטין. צמיחתם של שיעורי תורה בכל עיר ובכל מקום שבו נמצאים יהודים, מעלה את סטנדרט ההשתייכות היהודית ומעמיקה את תחושת הקשר ליהדות. מנהיגים מכל הקצוות טוענים שלימוד תורה חיוני לשמירת הזהות היהודית. הרעיון נמצא כאן בפרשה - כאשר שולח יעקב את יהודה לייסד ישיבה תורנית, כדי להניח את התשתית לחיים היהודיים במצרים. הרב שרגא סימונס, אש

1. מי בתורה מכונה:
 - א. בן זקונים? ב. ילד זקונים?
2. על שניים בתורה נאמר: "ויותר ... לבדו". מי הם?
3. מנין לומד רש"י את הכלל: "השטן מקטרג בעת הסכנה"?
4. על שני אנשים בתנ"ך נאמר: "ויתאפק". מי האנשים?
5. מי אמר למי בתורה: א. "קחו מזמרת הארץ"? ב. "ואכלו את חלב הארץ"?
6. ציין 3 פירושים לפסוק: "אל תרגזו בדרך". (רש"י)
7. ובני שמעון ... ושאל בן הכנענית. מי האישה הזו לפי רש"י?
8. מה שמות בני לוי?
9. מה שם בתו של אשר?
10. בני מי היו "מופים וחופים"?
11. מה שם בנו של דן?
12. באיזה מקום ישבו בני ישראל במצרים?
13. מי נתן למי: א. 400 כסף? ב. 300 כסף?
14. "ויברך יעקב את פרעה". באיזו ברכה ברכו? (רש"י)
15. באיזה הקשר נאמרו הביטויים הבאים בתורה. א. 4 ידות. ב. 5 ידות.
16. אילו מילים נרדפות יש בפרשתנו למילים: א. בהמותיכם. ב. רועי צאן. ג. צאצאים.
17. כמה שנים נמשך הרעב במצרים ובזכות מי נפסק? (רש"י)
18. מה ידוע לך על בתו של אשר לפי המדרש?
19. "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני" מי עוד בתורה השתמש במילה אדוני?
20. לפי חז"ל המפגש בין יהודה ליוסף מתואר בביטוי "שור וארי מתנגחים" מדוע נבחרו סימולים אלו?
21. שני אישים קיבלו בספר בראשית את התואר "מושל". מי הם?
22. אני מבני לוי ושמי דומה לשם בנו של משה. מי אני?
23. האחים אומרים ליוסף: הבה לנו לחס"; מי עוד בתורה השתמש במילה הבה?
24. הוא- עז כארי, היא-ישוב בארץ. מי אנו?
25. הוא מלך רם ונישא, קפד זנבו פעמיים ותקבל בהמה גסה. מי אני?
26. מי מכונה "אב לפרעה"?
27. איזה מקום מכונה "מיטב הארץ"?
28. בני מי היו ישוה וישוי?
29. מיהו שאל בן הכנענית?
30. למי מתייחס הביטוי "ונפשו קשורה בנפשו".
31. "אנכי אערבנו מידי תקשנו". באיזה הקשר אחר בתורה נזכר עירבון?

רמז לשמירת ה'

"ויגש אליו יהודה ויאמר"

הגר"ש בדיחי זצ"ל דרש את הווי"ן המתחילים את הפסוקים בפרשתנו, וז"ל: "יש בפרשה זו שמונים ותשעה ווי"ן המתחילים בראשי הפסוקים, שהם עולים בגימטריא הוי"ה ואדנו"ת עם מילוי הווי"ו, לומר לך: לולא שמו יתברך ושכינתו שירדה עמהם למצרים, כמ"ש {ברא' מ"ו ד':} "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה", לא היתה תקומה ח"ו לישראל".

עוד כתב הגר"ש ז"ל: "כל הפסוקים שמתחילים בווי"ן שבפרשה זו מנינם פ"ט, לרמז שכל הט' ותשעת השבטים, ללא בנימין וראובן, שפגמו במכירת יוסף שהוא ביסוד שהוא וא"ו, באו לתקן כאן בווי"ן שהוא יסוד, גימטריא פ', ותיקנו מה שפגמו, וראשי תיבות ט' פגמו- פ"ט".

מתוך הספר שלחן מלכים-אוצרות חכמי תימן ניתן להשיג במחיר של 40 ₪ בטלפון 052-6551973

16. א. בעירכם. ב. אנשי מקנה. ג. יוצאי ירכו.
17. הרעב נמשך שנתיים ונפסק בזכות יעקב שירד למצרים.
18. שרח בתו של אשר, לפי המדרש, גילתה את מקום ארונו של יוסף ולא מתה אלא עלתה חייה לשמים.
19. א. רבקה אמרה לאליעזר: שתה אדוני כדי לפניך. ב. יעקב קרא לעשו 8 פעמים אדוני.
20. יוסף נמשל יוסף לשור ("בכור שורו הדר לו") ואילו יהודה נמשל לאריה ("גור אריה יהודה").
21. יוסף: "ומושל בכל ארץ מצרים". אליעזר: "עבדו ... המושל ככל אשר לוי".
22. גרשון (בנו של משה הוא גרשום).
23. א. רחל אמרה ליעקב: "הבה לי בניס". ב. המצרים אמרו על ישראל: "הבה ותחכמה לוי".
24. הוא = יהודה, היא = אור יהודה.
25. פרעה, פר.
26. יוסף (מ"ז, 8).
27. רעמסס (מ"ז, 11).
28. בני אשר.
29. בנה של דינה שנבעלה לכנעני (רש"י).
30. נפשו של יעקב קשורה בנפשו של בנימין. (מ"ד, 30)
31. אצל תמר.

1. א. יוסף. ב. בנימין.
2. א. יעקב: "ויותר יעקב לבדו". ב. בנימין: "ויותר הוא לבדו לאמו".
3. מהפסוק: "וקרהו אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאולה".
4. א. יוסף כשראה את בנימין: "וירחץ פניו ויצא ויתאפק". ב. "ויתאפק המן".
5. א. יעקב לבניו (מ"ג 11). ב. פרעה אמר ליוסף שיגיד לאחיו (מ"ה 18).
6. א. אל תתעסקו בדבר הלכה. ב. אל תפסעו פסיעה גסה. ג. אל תריבו ותתווכחו בדרך על המכירה.
7. דינה שנישאה לשמעון.
8. גרשון, קהת ומררי.
9. שרח.
10. בני בנימין.
11. חושים.
12. בארץ גושן.
13. א. אברהם קנה מעפרון את מערת המכפלה ב-400 שקל כסף. (כ"ג 16) ב. יוסף נתן לבנימין 300 כסף. (מ"ה 22).
14. ברכו שיעלה נילוס לרגליו.
15. א. יוסף אמר לעם: "ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיה לכם". ב. "ותרב משאת בנימין ממשאת כולם חמש ידות".

"ויוסע ישׂראל וְכָל-אֶשְׁרֵ-לוֹ, וַיָּבֵא בְאֶרֶץ שְׁבַע"

באר-שבע היא אחת מהערים העתיקות בארץ ישראל. יחודה בהיותה נקודת היישוב הדרומית ביותר בארץ, מדרום לה החקלאות אינה אפשרית אלא בשנים גשומות. ההתיישבות תלויה במים זמינים וקבועים לאורך כל השנה ובאפיק נחל באר-שבע אפשר לחפור בארות בעומק רדוד ולקבל מים אלו תמיד.

המתיישבים הראשונים חיו כאן לפני כ-5000 שנה וסחרו עם אפריקה בדרום, חרן (טורקיה) בצפון, מסופוטמיה (עירק) במזרח ומצרים במערב. לפני כ-4000 שנה הגיע אברהם אבינו בדרכו מאור כשדים (בעירק) וחרן (בטורקיה) לארץ ישראל והתיישב בבאר-שבע. חפר בארות ונטע אשל. בסיום קרבות ההתבססות במקום, כרת ברית עם אבימלך מלך גרר ונשבע על השלום.

אברהם מסמל את חשיבותה של העיר כמקום התיישבות עם הפירת בארות ונטיעות אשל, בניגוד לחיי הנוודים והבדואים שתקפו שיירות ואת המתיישבים החקלאים.

העיר שימשה כעיר מחוז בתקופות השופטים והמלכים של בית ראשון. מגלות בבל, תקופת בית שני, החשמונאים, ועד סוף התקופה הביזנטית במאה השביעית לספירה, העיר היתה באזור העיר העתיקה של ימינו. עם כיבוש הארץ ע"י המוסלמים בשנת 632 לספירה ועד ראשית המאה ה-19 מתוארת העיר כנטושה וחרבה.

במלחה"ע ה-1 גדל מספר תושביה כאשר הפכה להיות לבסיס אספקה ושירותים לצבא והגעת הרכבת ושדה התעופה. **תושביה היהודים של ב"ש היו ברובם עובדי חברת הרכבת ובוני המסילה וגשריה.** בשנת 1917 לאחר שתי מפלות בריטיות לכיבוש עזה, נכבשה העיר מידי הטורקים. עם סיום הכיבוש החליטה הממשלה הבריטית על הקמת בית יהודי לעם היהודי.

בתקופת המנדט הבריטי, הבריטים המשיכו לפתח את העיר והכפילו את השטח המתוכנן לכ-4000 דונם. רוב הבנייה בעיר העתיקה מקורה בתקופה זו ואוכלוסיית באר-שבע צמחה לכ-6500 נפש.

עם הכרזת העצמאות של מדינת ישראל ב-15 במאי 1948 המצרים פלשו לדרום הארץ וכבשו את הנגב והעיר באר-שבע ועד צפונה לאשדוד של היום ועד חברון במזרח ובהמשך נכבשה ע"י ישראל וכל תושביה הערבים ברחו לחברון ולעזה ערי מוצאם.

תושביה היהודים ב-1948 היו משחררי ב"ש שגרו בבתיים הנטושים ובשכונת דרום שנצטרפה לעיר העתיקה וקלטתה את ראשית העולים. לאחר מכן המדינה החלה בבניית שכונת חדשות. מאז המשיכה תנופת הבניה בנווה זאב וברמות שדן עדיין השכונות המתפתחות היום. מתוך אתר "עריית באר שבע"

להארות ולקבלת העלון כל יום רביעי

באימייל ניתן לפנות ל:

ShealAvicha@gmail.com

העלון מוקדש
לרפואתו של
אברהם צבי בן
שמואל הכהן

בינה לעתים

לוח הודעות ממוחשב עם מסך מתחלף

תצוגה אוטומטית שובת עין של כל המידע הדרוש לך בבית הכנסת:

זמני היום | זמני השבת | הוספות לתפילה | זמני תפילות | לימוד יומי | מסך הנצחה | מסך הודעות ועוד ...

תוכנה קלה לתפעול | גודל לפי דרישה

להזמנות: 052-6875667

052-6551973

www.BinaLaitim.co.il

איזהו גבאי, המנציח בכבוד!

